

Ecloga 1

[M.] Tityre, tu patulae recubans sub tegmine fagi siluestrem tenui Musam meditaris auena; nos patriae finis et dulcia linquimus arua. nos patriam fugimus; tu, Tityre, lentus in umbra formosam resonare doces Amaryllida siluas.	1 5
[T.] O Meliboee, deus nobis haec otia fecit. namque erit ille mihi semper deus, illius aram saepe tener nostris ab ouilibus imbuet agnus. ille meas errare boues, ut cernis, et ipsum ludere quae uellem calamo permisit agresti.	10
[M.] Non equidem inuideo, miror magis: undique totis usque adeo turbatur agris. en ipse capellas protinus aeger ago; hanc etiam uix, Tityre, duco. hic inter densas corylos modo namque gemellos, spem gregis, a! silice in nuda conixa reliquit. saepe malum hoc nobis, si mens non laeua fuisset, de caelo tactas memini praedicere quercus. sed tamen iste deus qui sit, da, Tityre, nobis.	15
[T.] Urbem quam dicunt Romam, Meliboee, putau stultus ego huic nostrae similem, quo saepe solemus pastores ouium teneros depellere fetus. sic canibus catulos similis, sic matribus haedos noram, sic paruis componere magna solebam. uerum haec tantum alias inter caput extulit urbes quantum lenta solent inter uiburna cupressi.	20 25
[M.] Et quae tanta fuit Romam tibi causa uidendi?	
[T.] Libertas, quae sera tamen respexit inertem, candidior postquam tondenti barba cadebat, respexit tamen et longo post tempore uenit, postquam nos Amaryllis habet, Galatea reliquit. namque (fatebor enim) dum me Galatea tenebat, nec spes libertatis erat nec cura peculi. quamuis multa meis exiret uictima saeptis, pinguis et ingratae premeretur caseus urbi, non umquam grauis aere domum mihi dextra redibat.	30 35
[M.] Mirabar quid maesta deos, Amarylli, uocares, cui pendere sua patereris in arbore poma; Tityrus hinc aberat. ipsae te, Tityre, pinus, ipsi te fontes, ipsa haec arbusta uocabant.	
[T.] Quid facerem? neque seruitio me exire licebat nec tam praesentis alibi cognoscere diuos. hic illum uidi iuuenem, Meliboee, quotannis bis senos cui nostra dies altaria fumant. hic mihi responsum primus dedit ille petenti: 'pascite ut ante boues, pueri; summittite tauros.'	40 45

[M.] Fortunate senex, ergo tua rura manebunt
et tibi magna satis, quamuis lapis omnia nudus
limosoque palus obducat pascua iunco:
non insueta grauis temptabunt pabula fetas, 50
nec mala uicini pecoris contagia laedent.

fortunate senex, hic inter flumina nota
et fontis sacros frigus captabis opacum;
hinc tibi, quae semper, uicino ab limite saepes
Hyblaeis apibus florem depasta salicti
saepe leui somnum suadebit inire susurro; 55
hinc alta sub rupe canet frondator ad auras,
nec tamen interea raucae, tua cura, palumbes
nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.

[T.] Ante leues ergo pascentur in aethere cerui
et freta destituent nudos in litore piscis, 60
ante pererratis amborum finibus exsul
aut Ararim Parthus bibet aut Germania Tigrim,
quam nostro illius labatur pectore uultus.

[M.] At nos hinc alii sitientis ibimus Afros,
pars Scythiam et rapidum cretae ueniemus Oaxen 65
et penitus toto diuisos orbe Britannos.

en umquam patrios longo post tempore finis
pauperis et tuguri congestum caespite culmen,
post aliquot, mea regna, uidens mirabor aristas?
impious haec tam culta noualia miles habebit, 70
barbarus has segetes. en quo discordia ciuis
produxit miseros: his nos consequimur agros!
insere nunc, Meliboeae, puros, pone ordine uitis.

ite meae, felix quondam pecus, ite capellae.
non ego uos posthac uiridi proiectus in antro 75
dumosa pendere procul de rupe uidebo;
carmina nulla canam; non me pascente, capellae,
florentem cytisum et salices carpetis amaras.

[T.] Hic tamen hanc mecum poteris requiescere noctem
fronde super uiridi: sunt nobis mitia poma, 80
castaneae molles et pressi copia lactis,
et iam summa procul uillarum culmina fumant
maioresque cadunt altis de montibus umbrae.

Ecloga II

Formosum pastor Corydon ardebat Alexin, delicias domini, nec quid speraret habebat. tantum inter densas, umbrosa cacumina, fagos adsidue ueniebat. ibi haec incondita solus montibus et siluis studio iactabat inani:	1 5
'O crudelis Alexi, nihil mea carmina curas? nil nostri miserere? mori me denique cogis? nunc etiam pecudes umbras et frigora captant, nunc uiridis etiam occultant spineta lacertos, Thestylis et rapido fessis messoribus aestu alia serpyllumque herbas contundit olentis. at mecum raucis, tua dum uestigia lustris, sole sub ardenti resonant arbusta cicadis. nonne fuit satius tristis Amaryllidis iras atque superba pati fastidia? nonne Menalcan, quamuis ille niger, quamuis tu candidus esses? o formose puer, nimium ne crede colori: alba ligustra cadunt, uaccinia nigra leguntur. despectus tibi sum, nec qui sim quaeris, Alexi, quam diues pecoris, niuei quam lactis abundans. mille meae Siculis errant in montibus agnae; lac mihi non aestate nouum, non frigore deficit. canto quae solitus, si quando armenta uocabat, Amphion Dircaeus in Actaeo Aracyntho. nec sum adeo informis: nuper me in litore uidi, cum placidum uentis staret mare. non ego Daphnin iudice te metuam, si numquam fallit imago. o tantum libeat mecum tibi sordida rura atque humilis habitare casas et figere ceruos, haedorumque gregem uiridi compellere hibisco! mecum una in siluis imitabere Pana canendo (Pan primum calamos cera coniungere pluris instituit, Pan curat ouis ouiumque magistros), nec te paeniteat calamo triuisse labellum: haec eadem ut sciret, quid non faciebat Amyntas? est mihi disparibus septem compacta cicutis fistula, Damoetas dono mihi quam dedit olim, et dixit moriens: "te nunc habet ista secundum"; dixit Damoetas, inuidit stultus Amyntas. praeterea duo nec tuta mihi ualle reperti capreoli, sparsis etiam nunc pelibus albo, bina die siccant ouis ubera; quos tibi seruo. iam pridem a me illos abducere Thestylis orat; et faciet, quoniam sordent tibi munera nostra. huc ades, o formose puer: tibi lilia plenis ecce ferunt Nymphae calathis; tibi candida Nais, pallentis uiolas et summa papauera carpens, narcissum et florem iungit bene olentis anethi;	10 15 20 25 30 35 40 45

tum casia atque aliis intexens suauibus herbis
mollia luteola pingit uaccinia calta. 50
ipse ego cana legam tenera lanugine mala
castaneasque nuces, mea quas Amaryllis amabat;
addam cerea pruna (honus erit huic quoque pomo),
et uos, o lauri, carpam et te, proxima myrte,
sic positae quoniam suauis miscetis odores. 55
rusticus es, Corydon; nec munera curat Alexis,
nec, si muneribus certes, concedat Iollas.
heu heu, quid uolui misero mihi? floribus Austrum
perditus et liquidis immisi fontibus apros.
quem fugis, a! demens? habitarunt di quoque siluas 60
Dardaniusque Paris. Pallas quas condidit arces
ipsa colat; nobis placeant ante omnia siluae.
torua leaena lupum sequitur, lupus ipse capellam,
florentem cytisum sequitur lasciua capella,
te Corydon, o Alexi: trahit sua quemque uoluptas. 65
aspice, aratra iugo referunt suspensa iuuenci,
et sol crescentis decedens duplicat umbras;
me tamen urit amor: quis enim modus adsit amori?
a, Corydon, Corydon, quae te dementia cepit!
semiputata tibi frondosa uitis in ulmo est: 70
quin tu aliquid saltem potius, quorum indiget usus,
uiminibus mollique paras detexere iunco?
inuenies alium, si te hic fastidit, Alexin.'

Ecloga III

Menalcas Damoetas Palaemon

- [M.] Dic mihi, Damoeta, cuium pecus? an Meliboei? 3.1
- [D.] Non, uerum Aegonis; nuper mihi tradidit Aegon.
- [M.] Infelix o semper, oues, pecus! ipse Neaeram
dum fouet ac ne me sibi praeferat illa ueretur,
hic alienus ouis custos bis mulget in hora, 5
et sucus pecori et lac subducitur agnis.
- [D.] Parcius ista uiris tamen obicienda memento.
nouimus et qui te transuersa tuentibus hircis
et quo (sed faciles Nymphae risere) sacello.
- [M.] Tum, credo, cum me arbustum uidere Miconis 10
atque mala uitis incidere falce nouellas.
- [D.] Aut hic ad ueteres fagos cum Daphnidis arcum
fregisti et calamos: quae tu, peruerse Menalca,
et cum uidisti puero donata, dolebas, 15
et si non aliqua nocuisses, mortuus esses.
- [M.] Quid domini faciant, audent cum talia fures?
non ego te uidi Damonis, pessime, caprum
excipere insidiis multum latrante Lycisca?
et cum clamarem 'quo nunc se proripit ille?' 20
Tityre, coge pecus', tu post carecta latebas.
- [D.] An mihi cantando uictus non redderet ille,
quem mea carminibus meruisset fistula caprum?
si nescis, meus ille caper fuit; et mihi Damon
ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.
- [M.] Cantando tu illum? aut umquam tibi fistula cera 25
iuncta fuit? non tu in triuiis, indocte, solebas
stridenti miserum stipula disperdere carmen?
- [D.] Vis ergo inter nos quid possit uterque uicissim
experiamur? ego hanc uitulam (ne forte recuses,
bis uenit ad mulctram, binos alit ubere fetus) 30
depono; tu dic mecum quo pignore certes.
- [M.] De grege non ausim quicquam deponere tecum:
est mihi namque domi pater, est iniusta nouerca,
bisque die numerant ambo pecus, alter et haedos. 35
uerum, id quod multo tute ipse fatebere maius
(insanire libet quoniam tibi), pocula ponam
fagina, caelatum diuini opus Alcimedontis,
lenta quibus torno facili superaddita uitis
diffusos hedera uestit pallente corymbos. 40
in medio duo signa, Conon et—quis fuit alter,
descripsit radio totum qui gentibus orbem,
tempora quae messor, quae curuus arator haberet?

necdum illis labra admoui, sed condita seruo.

[D.] Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit
et molli circum est ansas amplexus acantho, 45
Orpheaque in medio posuit siluasque sequentis;
necdum illis labra admoui, sed condita seruo.
si ad uitulam spectas, nihil est quod pocula laudes.

[M.] Numquam hodie effugies; ueniam quocumque uocaris.
audiat haec tantum—uel qui uenit ecce Palaemon. 50
efficiam posthac ne quemquam uoce lacessas.

[D.] Quin age, si quid habes; in me mora non erit ulla,
nec quemquam fugio: tantum, uicine Palaemon,
sensibus haec imis (res est non parua) reponas.

[P.] Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba. 55
et nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos,
nunc frudent siluae, nunc formosissimus annus.
incipite, Damoeta; tu deinde sequere, Menalca.
alternis dicetis; amant alterna Camenae.

[D.] Ab Ioue principium Musae: Iouis omnia plena; 60
ille colit terras, illi mea carmina curae.

[M.] Et me Phoebus amat; Phoebus sua semper apud me
munera sunt, lauri et suaue rubens hyacinthus.

[D.] Malo me Galatea petit, lasciua puella,
et fugit ad salices et se cupit ante uideri. 65

[M.] At mihi sese offert ultro, meus ignis, Amyntas,
notior ut iam sit canibus non Delia nostris.

[D.] Parta meae Veneri sunt munera: namque notauit
ipse locum, aëriae quo congressere palumbes.

[M.] Quod potui, puero siluestri ex arbore lecta 70
aurea mala decem misi; cras altera mittam.

[D.] O quotiens et quae nobis Galatea locuta est!
partem aliquam, uenti, diuum referatis ad auris!

[M.] Quid prodest quod me ipse animo non spernis, Amynta,
si, dum tu sectaris apros, ego retia seruo? 75

[D.] Phyllida mitte mihi: meus est natalis, Iolla;
cum faciam uitula pro frugibus, ipse uenito.

[M.] Phyllida amo ante alias; nam me discedere fleuit
et longum 'formose, uale, uale,' inquit, 'Iolla.'

[D.] Triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres, 80
arboribus uenti, nobis Amaryllidis irae.

[M.] Dulce satis umor, depulsis arbutus haedis,
lenta salix fetor pecori, mihi solus Amyntas.

[D.] Pollio amat nostram, quamuis est rustica, Musam:
Pierides, uitulam lectori pascite uestro. 85

[M.] Pollio et ipse facit noua carmina: pascite taurum,
iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam.

[D.] Qui te, Pollio, amat, ueniat quo te quoque gaudet; mella fluant illi, ferat et rubus asper amomum.	
[M.] Qui Bauium non odit, amet tua carmina, Maeui, atque idem iungat uulpes et mulgeat hircos.	90
[D.] Qui legitis flores et humi nascentia fraga, frigidus, o pueri (fugite hinc!), latet anguis in herba.	
[M.] Parcite, oues, nimium procedere: non bene ripae creditur; ipse aries etiam nunc uellera siccatur.	95
[D.] Tityre, pascentis a flumine reice capellas: ipse, ubi tempus erit, omnis in fonte lauabo.	
[M.] Cogite ouis, pueri: si lac praeceperit aestus, ut nuper, frustra pressabimus ubera palmis.	
[D.] Heu heu, quam pingui macer est mihi taurus in eruo! idem amor exitium pecori pecorisque magistro.	100
[M.] His certe neque amor causa est; uix ossibus haerent; nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.	
[D.] Dic quibus in terris (et eris mihi magnus Apollo) tris pateat caeli spatium non amplius ulnas.	105
[M.] Dic quibus in terris inscripti nomina regum nascantur flores, et Phyllida solus habeto.	
[P.] Non nostrum inter uos tantas componere lites: et uitula tu dignus et hic, et quisquis amores aut metuet dulcis aut experietur amarus. claudite iam riuos, pueri; sat prata biberunt.	110

Ecloga IV

Sicelides Musae, paulo maiora canamus! 4.1
non omnis arbusta iuuant humilesque myricae;
si canimus siluas, siluae sint consule dignae.

Vltima Cumaei uenit iam carminis aetas; 5
magnus ab integro saeculorum nascitur ordo.
iam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna,
iam noua progenies caelo demittitur alto.
tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
desinet ac toto surget gens aurea mundo,
casta faue Lucina: tuus iam regnat Apollo. 10
teque adeo decus hoc aeui, te consule, inibit,
Pollio, et incipient magni procedere menses;
te duce, si qua manent sceleris uestigia nostri,
inrita perpetua soluent formidine terras.
ille deum uitam accipiet diuisque uidebit 15
permixtos heroas et ipse uidebitur illis,
pacatumque reget patriis uirtutibus orbem.

At tibi prima, puer, nullo munuscula cultu
errantis hederas passim cum baccare tellus
mixtaque ridenti colocasia fundet acantho. 20
ipsae lacte domum referent distenta capellae
ubera, nec magnos metuent armenta leones;
ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.
occidet et serpens, et fallax herba ueneni
occidet; Assyrium uulgo nascetur amomum. 25
at simul heroum laudes et facta parentis
iam legere et quae sit poteris cognoscere uirtus,
molli paulatim flauescet campus arista
incultisque rubens pendebit sentibus uua
et durae quercus sudabunt roscida mella. 30
pauca tamen suberunt priscae uestigia fraudis,
quae temptare Thetim ratibus, quae cingere muris
oppida, quae iubeant telluri infindere sulcos.
alter erit tum Tiphys et altera quae uehat Argo
delectos heroas; erunt etiam altera bella 35
atque iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.
hinc, ubi iam firmata uirum te fecerit aetas,
cedet et ipse mari uector, nec nautica pinus
mutabit merces; omnis feret omnia tellus.
non rastros patietur humus, non uinea falcem; 40
robustus quoque iam tauris iuga soluet arator.
nec uarios discet mentiri lana colores,
ipse sed in pratis aries iam suaue rubenti
murice, iam croceo mutabit uellera luto;
sponte sua sandyx pascentis uestiet agnos. 45

'Talia saecla' suis dixerunt 'currite' fusis

concordes stabili fatorum numine Parcae.
adgredero o magnos (aderit iam tempus) honores,
cara deum suboles, magnum Iouis incrementum!
aspice conuexo nutantem pondere mundum, 50
terrasque tractusque maris caelumque profundum;
aspice, uenturo laetentur ut omnia saeclo!
o mihi tum longae maneat pars ultima uitae,
spiritus et quantum sat erit tua dicere facta!
non me carminibus uincet nec Thracius Orpheus 55
nec Linus, huic mater quamuis atque huic pater adsit,
Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.
Pan etiam, Arcadia mecum si iudice certet,
Pan etiam Arcadia dicat se iudice uictum.

Incipe, parue puer, risu cognoscere matrem 60
(matri longa decem tulerunt fastidia menses)
incipere, parue puer: qui non risere parenti,
nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

Ecloga V

Menalcas Mopsvs

- [ME.] Cur non, Mopse, boni quoniam conuenimus ambo, 1
tu calamos inflare leuis, ego dicere uersus,
hic corylis mixtas inter consedimus ulmos?
- [MO.] Tu maior; tibi me est aequum parere, Menalca, 5
siue sub incertas Zephyris motantibus umbras
siue antro potius succedimus. aspice, ut antrum
siluestris raris sparsit labrusca racemis.
- [ME.] Montibus in nostris solus tibi certat Amyntas.
- [MO.] Quid, si idem certet Phoebum superare canendo?
- [ME.] Incipe, Mopse, prior, si quos aut Phyllidis ignis 10
aut Alconis habes laudes aut iurgia Codri.
incipe: pascentis seruabit Tityrus haedos.
- [MO.] Immo haec, in uiridi nuper quae cortice fagi 15
carmina descripsi et modulans alterna notauit,
experiar: tu deinde iubeto ut certet Amyntas.
- [ME.] Lenta salix quantum pallenti cedit oliuae,
puniceis humilis quantum saliuca rosetis,
iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
sed tu desine plura, puer: successimus antro.
- [MO.] Exstinctum Nymphae crudeli funere Daphnin 20
flebant (uos coryli testes et flumina Nymphis),
cum complexa sui corpus miserabile nati
atque deos atque astra uocat crudelia mater.
non ulli pastos illis egere diebus
frigida, Daphni, boues ad flumina; nulla neque amnem 25
libauit quadripes nec graminis attigit herbam.
Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones
interitum montesque feri siluaeque loquuntur.
Daphnis et Armenias curru subiungere tigris
instituit, Daphnis thiasos inducere Bacchi 30
et foliis lentas intexere mollibus hastas.
uitis ut arboribus decori est, ut uitibus uuae,
ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus aruis,
tu decus omne tuis. postquam te fata tulerunt,
ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo. 35
grandia saepe quibus mandauimus hordea sulcis,
infelix lolium et steriles nascuntur auenae;
pro molli uiola, pro purpureo narcisso
carduus et spinis surgit paliurus acutis.
spargite humum foliis, inducite fontibus umbras, 40
pastores (mandat fieri sibi talia Daphnis),
et tumulum facite, et tumulo superaddite carmen:
'Daphnis ego in siluis, hinc usque ad sidera notus,

formosi pecoris custos, formosior ipse.'

[ME.] Tale tuum carmen nobis, diuine poeta, 45
quale sopor fessis in gramine, quale per aestum
dulcis aquae saliente sitim restinguere riuo.
nec calamis solum aequiperas, sed uoce magistrum:
fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo.
nos tamen haec quocumque modo tibi nostra uicissim 50
dicemus, Daphninque tuum tollemus ad astra;
Daphnin ad astra feremus: amaui nos quoque Daphnis.

[MO.] An quicquam nobis tali sit munere maius?
et puer ipse fuit cantari dignus, et ista 55
iam pridem Stimichon laudauit carmina nobis.

[ME.] Candidus insuetum miratur limen Olympi
sub pedibusque uidet nubes et sidera Daphnis.
ergo alacris siluas et cetera rura uoluptas
Panaque pastoresque tenet Dryadasque puellas.
nec lupus insidias pecori, nec retia ceruis 60
ulla dolum meditantur: amat bonus otia Daphnis.
ipsi laetitia uoces ad sidera iactant
intonsi montes; ipsae iam carmina rupes,
ipsa sonant arbusta: 'deus, deus ille, Menalca!'
sis bonus o felixque tuis! en quattuor aras: 65
ecce duas tibi, Daphni, duas altaria Phoebo.
pocula bina nouo spumantia lacte quotannis
craterasque duo statuam tibi pinguis oliui,
et multo in primis hilarans conuiuia Baccho
(ante focum, si frigus erit; si messis, in umbra) 70
uina nouum fundam calathis Ariusia nectar.
cantabunt mihi Damoetas et Lyctius Aegon;
saltantis Satyros imitabitur Alpheisiboeus.
haec tibi semper erunt, et cum sollemnia uota
reddemus Nymphis, et cum lustrabimus agros. 75
dum iuga montis aper, fluuios dum piscis amabit,
dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadae,
semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.
ut Baccho Cererique, tibi sic uota quotannis
agricolae facient: damnabis tu quoque uotis. 80

[MO.] Quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona?
nam neque me tantum uenientis sibilus Austri
nec percussa iuuant fluctu tam litora, nec quae
saxosas inter decurrunt flumina uallis.

[ME.] Hac te nos fragili donabimus ante cicuta; 85
haec nos 'formosum Corydon ardebat Alexin',
haec eadem docuit 'cuium pecus? an Meliboei?'

[MO.] At tu sume pedum, quod, me cum saepe rogaret,
non tulit Antigenes (et erat tum dignus amari),
formosum paribus nodis atque aere, Menalca. 90

Proetides implerunt falsis mugitibus agros,
 at non tam turpis pecudum tamen ulla secuta
 concubitus, quamuis collo timuisset aratrum 50
 et saepe in leui quaesisset cornua fronte.
 a! uirgo infelix, tu nunc in montibus erras:
 ille latus niueum molli fultus hyacintho
 ilice sub nigra pallentis ruminat herbas
 aut aliquam in magno sequitur grege. 'claudite, Nymphae, 55
 Dictaeae Nymphae, nemorum iam claudite saltus,
 si qua forte ferant oculis sese obuia nostris
 errabunda bouis uestigia; forsitan illum
 aut herba captum uiridi aut armenta secutum
 perducant aliquae stabula ad Gortynia uaccae.' 60
 tum canit Hesperidum miratam mala puellam;
 tum Phaethontidas musco circumdat amarae
 corticis atque solo proceras erigit alnos.
 tum canit, errantem Permessi ad flumina Gallum
 Aonas in montis ut duxerit una sororum, 65
 utque uiro Phoebi chorus adsurrexerit omnis;
 ut Linus haec illi diuino carmine pastor
 floribus atque apio crinis ornatus amaro
 dixerit: 'hos tibi dant calamos (en accipe) Musae,
 Ascraeo quos ante seni, quibus ille solebat 70
 cantando rigidas deducere montibus ornos.
 his tibi Grynei nemoris dicatur origo,
 ne quis sit lucus quo se plus iactet Apollo.'

Quid loquar aut Scyllam Nisi, quam fama secuta est
 candida succinctam latrantibus inguina monstris 75
 Dulichias uexasse rates et gurgite in alto
 a! timidos nautas canibus lacerasse marinis;
 aut ut mutatos Terei narrauerit artus,
 quas illi Philomela dapes, quae dona pararit,
 quo cursu deserta petiuerit et quibus ante 80
 infelix sua tecta super uolitaerit alis?
 omnia, quae Phoebus quondam meditante beatus
 audiit Eurotas iussitque ediscere lauros,
 ille canit, pulsae referunt ad sidera ualles;
 cogere donec ouis stabulis numerumque referre 85
 iussit et inuito processit Vesper Olympo.

[C.] Muscosi fontes et somno mollior herba, et quae uos rara uiridis tegit arbutus umbra, solstitium pecori defendite: iam uenit aestas torrida, iam lento turgent in palmito gemmae.	45
[T.] Hic focus et taedae pingues, hic plurimus ignis semper, et adsidua postes fuligine nigri. hic tantum Boreae curamus frigora quantum aut numerum lupus aut torrentia flumina ripas.	50
[C.] Stant et iuniperi et castaneae hirsutae, strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma, omnia nunc rident: at si formosus Alexis montibus his abeat, uideas et flumina sicca.	55
[T.] Aret ager, uitio moriens sitit aëris herba, Liber pampineas inuidit collibus umbras: Phyllidis aduentu nostrae nemus omne uirebit, Iuppiter et laeto descendet plurimus imbri.	60
[C.] Populus Alcidae gratissima, uitis Iaccho, formosae myrtus Veneri, sua laurea Phoebos; Phyllis amat corylos: illas dum Phyllis amabit, nec myrtus uincet corylos, nec laurea Phoebi.	
[T.] Fraxinus in siluis pulcherrima, pinus in hortis, populus in fluuiis, abies in montibus altis: saepius at si me, Lycida formose, reuisas, fraxinus in siluis cedat tibi, pinus in hortis.	65
M. Haec memini, et uictum frustra contendere Thyrsin. ex illo Corydon Corydon est tempore nobis.	70

incipi Maenalios mecum, mea tibia, uersus.	
nunc scio quid sit Amor: nudis in cautibus illum aut Tmaros aut Rhodope aut extremi Garamantes nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt.	45
incipi Maenalios mecum, mea tibia, uersus.	
saeuus Amor docuit natorum sanguine matrem commaculare manus; crudelis tu quoque, mater. crudelis mater magis, an puer improbus ille? improbus ille puer; crudelis tu quoque, mater.	50
incipi Maenalios mecum, mea tibia, uersus.	
nunc et ouis ultro fugiat lupus, aurea durae mala ferant quercus, narcisso floreat alnus, pinguia corticibus sudent electra myricae, certent et cycnis ululae, sit Tityrus Orpheus, Orpheus in siluis, inter delphinas Arion.	55
incipi Maenalios mecum, mea tibia, uersus.	
omnia uel medium fiat mare. uiuite siluae: praeceps aërii specula de montis in undas deferar; extremum hoc munus morientis habeto.	60
desine Maenalios, iam desine, tibia, uersus.	
Haec Damon; uos, quae responderit Alphesiboeus, dicite, Pierides: non omnia possumus omnes.	
[A.] Effer aquam et molli cinge haec altaria uitta uerbenasque adole pinguis et mascula tura, coniugis ut magicis sanos auertere sacris experiar sensus; nihil hic nisi carmina desunt.	65
ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.	
carmina uel caelo possunt deducere lunam, carminibus Circe socios mutauit Vlixii, frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.	70
ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.	
terna tibi haec primum triplici diuersa colore licia circumdo, terque haec altaria circum effigiem duco; numero deus impare gaudet.	75
ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.	
necte tribus nodis ternos, Amarylli, colores; necte, Amarylli, modo et 'Veneris' dic 'uincula necto'.	
ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.	
limus ut hic durescit, et haec ut cera liquescit uno eodemque igni, sic nostro Daphnis amore. sparge molam et fragilis incende bitumine lauros: Daphnis me malus urit, ego hanc in Daphnide laurum.	80
ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.	
talis amor Daphnin qualis cum fessa iuuenum	85

per nemora atque altos quaerendo bucula lucos
propter aquae riuum uiridi procumbit in ulua
perdita, nec serae meminit decedere nocti,
talisi amor teneat, nec sit mihi cura mederi.

ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin. 90

has olim exuuias mihi perfidus ille reliquit,
pignora cara sui, quae nunc ego limine in ipso,
Terra, tibi mando; debent haec pignora Daphnin.

ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.

has herbas atque haec Ponto mihi lecta uenena 95
ipse dedit Moeris (nascuntur plurima Ponto);
his ego saepe lupum fieri et se condere siluis
Moerim, saepe animas imis excire sepulcris,
atque satas alio uidi traducere messis.

ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin. 100

fer cineres, Amarylli, foras riuoque fluenti
transque caput iace, nec respexeris. his ego Daphnin
adgrediar; nihil ille deos, nil carmina curat.

ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.

'aspice: corripuit tremulis altaria flammis 105
sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse. bonum sit!'
nescio quid certe est, et Hylax in limine latrat.
credimus? an, qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?

parcite, ab urbe uenit, iam parcite carmina, Daphnis.

Ecloga IX

Lycidas Moeris

- [L.] Quo te, Moeri, pedes? an, quo uia ducit, in urbem? 9.1
- [M.] O Lycida, uiui peruenimus, aduena nostri
(quod numquam ueriti sumus) ut possessor agelli
diceret: 'haec mea sunt; ueteres migrate coloni.'
nunc uicti, tristes, quoniam fors omnia uersat, 5
hos illi (quod nec uertat bene) mittimus haedos.
- [L.] Certe equidem audieram, qua se subducere colles
incipiunt mollique iugum demittere cliuo,
usque ad aquam et ueteres, iam fracta cacumina, fagos,
omnia carminibus uestrum seruasse Menalcan. 10
- [M.] Audieras, et fama fuit; sed carmina tantum
nostra ualent, Lycida, tela inter Martia quantum
Chaonias dicunt aquila ueniente columbas.
quod nisi me quacumque nouas incidere lites
ante sinistra caua monuisset ab ilice cornix, 15
nec tuus hic Moeris nec uiueret ipse Menalcas.
- [L.] Heu, cadit in quemquam tantum scelus? heu, tua nobis
paene simul tecum solacia rapta, Menalca!
quis caneret Nymphas? quis humum florentibus herbis
spargeret aut uiridi fontis induceret umbra? 20
uel quae sublegi tacitus tibi carmina nuper,
cum te ad delicias ferres Amaryllida nostras?
'Tityre, dum redeo (breuis est uia), pasce capellas,
et potum pastas age, Tityre, et inter agendum
occursare capro (cornu ferit ille) caueto.' 25
- [M.] Immo haec, quae Varo necdum perfecta canebat:
'Vare, tuum nomen, superet modo Mantua nobis,
Mantua uae miserae nimium uicina Cremonae,
cantantes sublime ferent ad sidera cycni.'
- [L.] Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos, 30
sic cytiso pastae distendant ubera uaccae,
incipi, si quid habes. et me fecere poetam
Pierides, sunt et mihi carmina, me quoque dicunt
uatem pastores; sed non ego credulus illis.
nam neque adhuc Varo uideor nec dicere Cinna 35
digna, sed argutos inter strepere anser olores.
- [M.] Id quidem ago et tacitus, Lycida, mecum ipse uoluto,
si ualeam meminisse; neque est ignobile carmen.
'huc ades, o Galatea; quis est nam ludus in undis?
hic uer purpureum, uarios hic flumina circum 40
fundit humus flores, hic candida populus antro
imminet et lentae texunt umbracula uites.

huc ades; insani feriant sine litora fluctus.'

[L.] Quid, quae te pura solum sub nocte canentem
audieram? numeros memini, si uerba tenerem: 45
'Daphni, quid antiquos signorum suspicis ortus?
ecce Dionaei processit Caesaris astrum,
astrum quo segetes gauderent frugibus et quo
duceret apricis in collibus uua colorem.
insere, Daphni, piros: carpent tua poma nepotes.'

[M.] Omnia fert aetas, animum quoque. saepe ego longos
cantando puerum memini me condere soles.
nunc oblita mihi tot carmina, uox quoque Moerim
iam fugit ipsa: lupi Moerim uidere priores.
sed tamen ista satis referet tibi saepe Menalcas. 55

[L.] Causando nostros in longum ducis amores.
et nunc omne tibi stratum silet aequor, et omnes,
aspice, uentosi ceciderunt murmuris aurae.
hinc adeo media est nobis uia; namque sepulcrum
incipit apparere Bianoris. hic, ubi densas 60
agricolae stringunt frondes, hic, Moeri, canamus;
hic haedos depone, tamen ueniemus in urbem.
aut si nox pluuiam ne colligat ante ueremur,
cantantes licet usque (minus uia laedet) eamus;
cantantes ut eamus, ego hoc te fasce leuabo. 65

[M.] Desine plura, puer, et quod nunc instat agamus;
carmina tum melius, cum uenerit ipse, canemus.

me sine sola uides. a, te ne frigora laedant!
 a, tibi ne teneras glacies secet aspera plantas!
 ibo et Chalcidico quae sunt mihi condita uersu 50
 carmina pastoris Siculi modulabor auena.
 certum est in siluis inter spelaea ferarum
 malle pati tenerisque meos incidere amores
 arboribus: crescent illae, crescetis, amores.
 interea mixtis lustrabo Maenala Nymphis 55
 aut acris uenabor apros. non me ulla uetabunt
 frigora Parthenios canibus circumdare saltus.
 iam mihi per rupes uideor lucosque sonantis
 ire, libet Partho torquere Cydonia cornu
 spicula—tamquam haec sit nostri medicina furoris, 60
 aut deus ille malis hominum mitescere discat.
 iam neque Hamadryades rursus nec carmina nobis
 ipsa placent; ipsae rursus concedite siluae.
 non illum nostri possunt mutare labores,
 nec si frigoribus mediis Hebrumque bibamus 65
 Sithoniasque niues hiemis subeamus aquosae,
 nec si, cum moriens alta liber aret in ulmo,
 Aethiopum uersemus ouis sub sidere Cancri.
 omnia uincit Amor: et nos cedamus Amori.'

Haec sat erit, diuae, uestrum cecinisse poetam, 70
 dum sedet et gracili fiscellam texit hibisco,
 Pierides: uos haec facietis maxima Gallo,
 Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas
 quantum uere nouo uiridis se subicit alnus.
 surgamus: solet esse grauis cantantibus umbra, 75
 iuniperi grauis umbra; nocent et frugibus umbrae.
 ite domum saturae, uenit Hesperus, ite capellae.